

VIELÄKIN PARANTUMISEN EDELITYKSIÄ

Pekka Ervastian esitelmä 19.2.1933

Päätäksemme tämän nykyisen sarjan "sairauksista karman yhteydessä – karman valossa" loppuun, lupasin viime kerralla vielä tänään jatkaa vähäsen parantumisen edellytyksistä, ja silloin erikoisesti kääntää huomion hermo- ja mielisairauteen. En ajattele nyt niin paljon erilaisia hermosairauksia ja erilaisia mielisairausten muotoja, vaan yleensä sitä seikkaa, että me ihmiset voimme sairastaa hermoissamme ja mielessämme, ja sitä seikkaa myöskin, että me ihmiset nykyaikana olemme suuremmassa määrässä kuin ennen hermoheikkoja, niinkuin sanotaan hermostuneita. – Tästä puhuimmekin kerran ja viittasimme siihen, että tämä ilmiö, joka on joukkoilmiö, on myöskin saanut alkunsa joukkoilmiöstä. Meidän hermoheikkoutemme ja hermostuneisuutemme on seurauksena siitä materialistisesta hyökyaallosta, joka alkaen valistusajalla, ollen sen varsinaisena ilmauksena, on sitten levinnyt yli koko maailman, koko tämän kristikunnan. Ja kun menimme vielä kauemmaksi taaksepäin, huomasimme, että edellisenä vuosisatana täällä kristikunnassa oli tuon materialistisen hyökyaallon takana kulkenut sängen suuri alkoholiharrastus. Sängen itsetiedoton tietysti, mutta huomaamme kuitenkin, että keskiajalla ihmiset suuressa määrin harrastivat alkoholia. Se oli niin yleistä, että tuskin kukaan jäi sen käytöstä osattomaksi. Ja alkoholin liian runsas käyttö, se tylystyy. Se on aivan joukkoilmiönä aivankuin materialisoitunut ihmisten ymmärryksen, ja sitten tulikin tuo materialistinen hyökyaalto. Sillä

toiselta puolen se materialismi hyökyaaltona syntyi siitä tietysti, että inhimillinen sielu kapinoi sitä älyllistä orjuutusta vastaan, johon kirkko dogmeineen oli sen tuominnut. Ihminen oli pakotettu uskomaan määrättyllä tavalla tullakseen autuaaksi, ja kun selitettiin aina, että kirkon ulkopuolella ei ole mitään pelastusta, jokainen yritti uskoa, mutta heidän uskonsa tuli yhä pintapuolisemmaksi ja lopulta muutamat ajattelevat ihmiset nousivat hengessään kapinoimaan tätä vastaan ja rupesivat itse ajattelemaan. Silloin tämä luonnollinen ihmisjärjen kapina sokeata dogmiuskoa vastaan alkoholin runsaan nautinnon kanssa vei materialismiin ja se syöpyi varsinkin tähän Euroopan sieluun niin, että ihmiset ovat nyt pitkin viime vuosisataa saaneet taistella tuota materialismia vastaan. Ja olemme nähneet, kuinka viime vuosisadalla elämän kehittyneet voimat koettivat auttaa ihmiskuntaa, synnyttämällä semmoisia liikkeitä kuin esimerkiksi spiritistinen liike, joka koetti todistaa, että materialismi on väärässä – että ihminen oli olemassa kuoleman jälkeen. Näimme kuitenkin, että sekään liike ei voinut pelastaa ihmisiä materialismista, sillä se oli ihmisillä niin veressä asuva elämänsäilytys, että koko tuo spiritistinen liike ja sen esittämä kuolemanjälkeinen elämä muuttui ihmisten mielissä materialistiseksi. Kuolemanjälkeinen elämä tuli olemaan kuin tämä maanpäällinen elämä, sen jatkoa vain. Ihminen asuu vähän hienommassa ruumiissa, kuin tämän näkyväisen elämän aikana, mutta siinä kuolemanjälkeisessä elämässä olivat olosuhteet samanlaiset kuin tässä näkyväisessä. Että oikeastaan kuolemanjälkeinen elämä jäi vain tämän elämän jatkoksi. Nyt tämä on totta kyllä eräältä muodolliselta kannalta, mutta se on erinomaisen väärä käsitys, jos luulee, että se käsitys tyhjentää kuolemanjälkeisen elämän koko arvoituksen. Sehän saa aivan toisen valon, kun sitä katselee korkeammalta kannalta. Sen muodollisuus tulee vähemmän merkitykselliseksi ja sen sisältö

saa oikean valaistuksensa, että meidän huomiomme kiintyy toisenlaisiin seikkoihin kuolemanjälkeisessä elämässä, kuin niiden ihmisten, jotka omien silmälasiansa kautta katselevat sitä. Ja sentähdenhän teosofinen liike syntyi. Voimme sanoa, jos spiritistinen liike syntyi keskivaiheilla viime vuosisataa, niin teosofinen liike syntyi viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Ja se koetti saada ihmiset käsittämään asioita korkeammalta kannalta, ja että täytyy ymmärtää sisältöä, eikä kiinnittää huomiota vain muodollisiin seikkoihin. — Näinollen on ihmiskuntaa siis kyllä koitettu auttaa pois materialismista, mutta kuitenkin sen materialismin aikaan saama vaikutus oli ehtinyt tarttua ja syöpyä ihmiskuntaan niin, että meidän kristikunnassamme hermostuneisuus, kaikenlaiset hermotaudit, ovat olleet ja ovat sangen yleisiä, liiaksi yleisiä meidän aikanamme. Onhan huomattava, että näihin hermotauteihin — varsinkin kun ne muutamissa yksilöissä kehittyvät hermotautien varsinaisiin muotoihin: neurasteniaksi, hysteriaksi j.n.e. ja erinäisiksi patologisiksi ilmiöiksi —, siihen hermostuneisuuteen on ollut vaikuttamassa toinenkin tekijä. Ei ainoastaan alkoholi yksinään alkuperäisenä tekijänä, vaan sen yhteydessä tietysti toinenkin tekijä, joka mielellään liittyy alkoholiin — alku-aikaan varsinkin —, ja se on sukupuolielämän kiihoittuneisuus. Jokainen tietää, että alkoholi, nautittuna johonkin pieneen määrään, voi kiihoittaa ihmisen mielikuvitusta ja rohkeutta. Se voi viedä erinäisiin seksuaalisiin tekoihin. Pieni alkoholipäihtymys vie hänet semmoisiin syrjähyppäyksiin. Ja sentähden se on toisena tekijänä myöskin ollut tähän hermostuneisuuteen ja hermoheikkouteen. Toiselta puolen taas tiedämme, että kun yksilöllä alkoholi tulee liian suureksi tekijäksi hänen elämässään, jos hän nauttii alkoholia niin paljon, että hän ei enää tule toimeen ilman sitä ja mielellään aina tahtoo olla semmoisessa päihtymyksen tilassa — juopumuksen tilassa —, silloin hänen

sukupuolielämänsä hiljenee aivan, hän tulee aivankuin vapaaksi kaikessa sukupuolisuudessa, siitä yksinkertaisesta syystä, että hänen huomionsa – kaikki hänen intressinsä – on kääntynyt alkoholinautintoon ja siihen unohdukseen, joka siitä seuraa. Sielussaan hän tahtoo päästä vapaaksi joistakin ikävistä ajatuksista ja tunteista. Semmoinen ihminen, joka tahtoo paeta sielussaan, hän pakenee alkoholin turviin. Siitä hän saa unohdusta ja hetkellistä tyydytystä. Hän viihtyy alkoholihöyryssä ja sen houreissa. – Nykyään, kun on tutkittu näitä hermotauteja ihmiskunnassa, niin tiedätte, että on olemassa eräs lääketieteellinen koulu, joka on päässyt hyvin tuloksiin sekä itse diagnoosin asettamisessa, että parantamisessa. Koulu on wieniläisen professori Freudin perustama psykoanalyttinen koulu. Psykoanalyysi ei ole meillä kai niin paljon käytännössä. En tiedä varmaan olisiko täällä semmoisia lääkäreitä, mutta ulkomailla on paljon lääkäreitä, jotka käyttävät tätä psykoanalyttistä metodia. Ja se metodi on sängen kiintoisa meillekin totuudenetsijöille, siitä syystä, että se ottaa lukuun erään puolen meidän elämästämme, jota ennen pidettiin kovin mitättömänä, jota lääkärit aivan halveksivat, nimittäin meidän unielämämme. ”Unielämä, mitä se on? Vanhat akat näkevät unia, ja se ei ole kerrassaan mitään.“ Niin sanottiin ennen. ”Me vietämme kolmannen osan elämästämme nukkuessamme ja silloin hourailamme kaikenlaisissa turhanpäiväisissä mielikuvissa.“ Niin sanottiin ennen, ja ei ollut mitään niin hirveätä kuin, että jotkut tädit olivat koolla ja kertoivat uniaan. Heille naurettiin. Ja jos sitten olikin semmoisia unia välistä, jotka eivät olleetkaan niin turhanpäiväisiä, vaan suorastaan olivat profetallisia, niin nekin pyyhkäistiin pois. Lääkärit sanoivat, että se on ilkeätä sattumaa. Koko se ala jätettiin joidenkuiden egyptiläis-persialais- kaldealaisten unikirjain hoidettavaksi. Sitten kun syntyi tämä psykoanalyttinen koulu, niin oppineiden

lääkärien ja sielutieteilijäin huomio kiintyi unielämään, ja huomattiin, että siinäkin se onkin se tärkeä osa meidän elämästämme. Siinäkin ovat ne voimat vaikuttamassa, jotka ovat päivällä kuin piilossa. Päivällä elämme päivätajunnassa ja on toinen tajunta, josta emme ole silloin tietoisia. Se on alitajunta, ja se on tärkeä, sillä siitä nousevat ylös ne todelliset elämänarvot ja impulssit, jotka ajavat meidät toimintaan. Harva ihminen ymmärtää päivätajuisella järjellään toimintaansa. Useimmat ihmiset ehkä salaperäisesti tuntevat vaikutuksen omassa sisässään. He eivät tunne sitä. He luulevat toimivansa järkevästi, itsetietoisesti, ja koko heidän päivätajuinen elämänsä on kuitenkin rakentunut sisäisen, salatun elämän pohjalle, joka nousee heidän alitajunnastaan, ja se saa heidät ajattelemaan, tuntemaan ja toimimaan määrättyllä tavalla. Tämä tulee ilmi ihmisen unielämässä. Ihminen ei osaa hallita unielämäänsä, niinkuin hän osaa hallita päivätajunnallista elämänsä. Hänellä voi olla päivätajunnassaan semmoisia impulsseja, joita hän ei noudata, vaan painaa takaisin. Voihan jollekin rehelliselle ihmiselle nousta halu valehdella, varastaa tai lyödä toista poskelle, tai pistää toista veitsellä j.n.e. Voihan semmoinen halu aivan luonnollisessa, rehellisessä ihmisessä joskus nousta hänen sisästään. Mutta päivätajunnassaan hän tukahduttaa sen päähänpiston ja hän ihmettelee sitä ajatusta. Nyt on asia se, ja se on huomattu psykoanalyttisissä kouluissa meidän aikamme ja on tunnettu asia viisaille ihmisille, että hänen alitajunnassaan on vielä paljon semmoista, jota hän ei ole ehtinyt elämän vieressä puhdistaa. Siinä on yhtä ja toista, eikä hän ole vapautunut siitä, mutta päivätajunnassaan, kasvatuksen nojalla, hän ei ole altis kääntämään huomiotaan noihin määrättyihin alitajunnallisiin asioihin, vaan ne jäävät sinne. Joitakin asioita voi olla niin ilkeitä, että koettaessaan niistä vapautua, hän lopulta voi sairastua aivan johonkin hysteriaan

tai neurasteniaan. Ja yksi verrattain lievä muoto tässä hysteriasta on siinä, että hän kaipaa toisten sympatiaa, ymmärtämystä, toisten hyvänäpitämistä, taikka toisten hellyyttä, lempeyttä ja suosiota. Ja silloin se hysteria puhkeaa hänessä ja se tekee hänet avuttomaksi jollain tavalla. Se on todellinen sairaus, se on hermosairautta. Hän, kaivatessaan toisten rakkautta ja ymmärtämystä, ei voi saada, eikä saavuttaa sitä normaalioloissa. Hän on semmoinen henkilö ehkä, ettei voi saada myötätuntoa osakseen, mutta kun hän tulee sairaaksi ja saa kaikenlaisia kohtauksia, silloin hänen täytyy saada hellyyttä osakseen, joka tekee hänelle hyvää ja hän pääsee entiselleen. Monet ihmiset voivat ajatella, että se on aivan suorastaan teeskentelyä, että hän vain teeskentelee, ja silloin hänen sairautensa on tullut vain pahemmaksi. Mutta se ei ole teeskentelyä, vaan niiden voimien pinnalle nousemista, joita hän on aina tukahduttanut. Ja nyt kun tämä psykoanalyttinen koulu tahtoo tutkia ja auttaa sairasta, se tutkii hänen unielämänsä. Se panee hänet kertomaan unistaan. Lääkäri tekee kysymyksiä ja sanoo esimerkiksi potilaalle: mitä tulee teidän mieleenne, kun lausun nämä sanat. – Ja hän lausuu semmoisia sanoja kuin esimerkiksi – pöytä, niitty, talo j.n.e. Ja potilas kertoo. Sitten lääkäri kysyy hänen uniaan, ja lääkäri voi vaivuttaa hänet hypnoottiseen uneen ja panna hänet siinä unitilassa muistelemaan uniaan ja elämäänsä. Ja silloin kun nämä psykoanalyttikot ovat saaneet potilaan muistin toimimaan ja menemään kauas taaksepäin tämän elämän aikana, niin tavallisesti he ovat tulleet johonkuhun sellaiseen merkilliseen loppukohtaan varhaisessa lapsuudessa tavallisesti, jolloin ihmisen sieluun on tullut niinkuin sanotaan jonkunlainen loukkaus, jolloin sielu on ensimmäistä kertaa loukkaantunut. Ja niin tämä professori Freud Wienissä tuli siihen lopputulokseen tutkiessaan, että ensimmäisenä semmoisenä loukkauksena oli tavallisesti varhaisessa lapsuudessa ollut

joku ikävä sukupuolinen kokemus. Se on hyvin harvoin voinut sattua ihmiselle itselleen hänen yksin ollessaan, vaan semmoinen kokemus on tullut jonkun toisen kautta. Ja silloin ihminen on unohtanut kohtauksen. Hän on tahtonut sen sielussaan unohtaa, että hän heti painaa sen pois, jos se nousee hänen muistiinsa. Ja nytkin hän tutkittaessa epäröi, eikä tahtoisi kertoa mikä se tapaus on, joka on tullut hänen mieleensä. Lääkäri käskää hänen rauhallisesti vaan kertomaan. Ja hän on kertonut silloin semmoisen kokemuksen. Tämä on tapahtunut hypnoottisessa tilassa. Sitten lääkäri on sanonut: koko tämä teidän hermosairautenne on johtunut siitä tapauksesta, joka on niin ja niin . . ., olette itse kertonut; nyt vapautukaa siitä sairaudesta, kun tiedätte syyn. Ja potilas on rauhoittunut. — Se on merkillistä, että lääkärit tässä psykoanalyttisessä parantamisessa ovat tulleet siihen kuin meidän vanhat tietäjämme ovat tulleet — syntysanojen tietämiseen. Ja kun sielullisissa sairauksissa ihminen on tullut tietämään syntysanat, hän vapautuu niistä. Sama on kaikkien sairauksien laita. Meidän täytyy tietää syy, ja kun se tiedetään, voidaan siitä parantua. Tämä on psykoanalyttikoiden huomattava parannustapa. Ja voimme sanoa, että se psykoanalyttinen parannustapa on muodostunut kuin sillaksi materialistisesta elämänymmärryksestä meidän elämänymmärrykseemme. — Ja kun kysymme, millä hermosairaiden ihmisten tulee parantaa itseään, tekisi mieleni vastata: jos heidän hermoheikkoutensa on semmoista, että heidän hermonsansa ovat lamassa ja he eivät pysty mihinkään, he ovat ilman intressiä, elämän halua, — silloin mielestäni sanoisin, että heidän pitäisi saada jotakin, joka herättää heidän älyään. Ja mikä se on parasta siihen? Se on tietysti maailmankatsomus. He tarvitsevat uutta elämänymmärrystä ja maailmankatsomusta. Ja turha on hakea niitä sieltä ja täältä. He tarvitsevat teosofista maailmankatsomusta, niitä oppeja; niihin

heidän täytyy syventyä, sitten herää elämänhalu. Jos taas heidän hermostuneisuutensa, hysteriansa, on sitä laatua, että he yhtäkkiä tulevat kovasti hermostuneiksi ajatuksissaan ja ruumiissaan, – silloin sanoisin, että he tarvitsevat välttämättä elämän oikeata käytäntöä. Ja mikä se on? Se on lyhyesti sanoen Jeesuksen käskyjen noudattaminen. Heidän täytyy saada ne selville ja niitä ruveta noudattamaan jokapäiväisessä elämässään. Se mikä on tavallisesti tunnusmerkillistä tämmöisille ihmisille on, että he ovat pikaisia loukkaantumaan ja suuttumaan, vähemmästäkin suuttuvat ja loukkaantuvat, joutuvat raivoihinsa j.n.e. Heidän eteensä täytyy tulla paitsi tietysti elämänkatsomusta, elämänymmärrystä, myöskin elämän käytäntö. Heidän täytyy saada selväksi, että on noudatettava Jeesuksen käskyjä. Ja ensimmäinen Jeesuksen käskyistä on: ”Älä suutu.“ Heidän täytyy saada selväksi itselleen, että ihmisellä ei ole ihmisenä mitään oikeutta suuttua ja loukkaantua, ja huutaa ja raivota j.n.e. Ihmisellä ei ole mitään oikeutta siihen. Me olemme kaikki veljiä. Emme saa suuttua ja vaatia kaikkea toisilta, meidän täytyy vaatia itseltämme jotakin. Jos tahdomme, että rauha täytyy olla ympärillämme, kodissamme, ettei saa meluta j.n.e., se täytyy kohdistua meihin itseemme ennen kaikkea. Emme saa huutaa, heittää vaatteita ja kalujamme sinne tänne, ja kuin olisimme ainoita tällä planeetalla, kuin jumalat. Meidän täytyy vaatia itseltämme ensin, että säilytämme rauhan ulkonaisessakin maailmassa. Jos huomaamme, että toinen valehtelee, tekee vääryyttä, suuttuu ja on ilkeä, eivät asiat siitä parane, että vielä lisäämme suuttumusta, olemme vastaan, alamme torua, huutaa . . . Mutta asiat paranevat heti, jos olemme rauhallisia ja annamme toisen raivota ja siten rauhoitamme. Kun me pidämme rauhan yllä maailmassa, niin se pysyy, muuten vaan lisääntyy rauhattomuus jos mekin suutumme. Vanhat viisaat sanovat: ei riita lopu

koskaan maailmasta, jos minäkin teen pahaa niinkuin toinen, vaan sillä tavalla, että minä lakkaan tekemästä pahaa, silloin paha lakkaa vähitellen maailmasta, sillä silloin on jo yksi lakannut tekemästä pahaa. Ja niitä voi olla tuhansia. Heidän esimerkkinsähän vaikuttaa toisiin ja ne lakkaavat tekemästä pahaa. Se on ainoa keino. Mutta jos me teemme pahaa opettaaksemme niinkuin sanomme, huomaamme että viha ei lopu vihalla, vaan ainoastaan rakastamalla. – Ja sentähden se on kaikessa hermosairaudessa, hermoheikkoudessa, niin erinomaisen tärkeä asia, että sairaat itse ottavat itsensä omaan käteensä. Heidänkin pitää ymmärtää, että ei toinen ihminen voi koskaan toista parantaa millään luonnottomalla tavalla, hän voi ainoastaan herättää toisessa hänen oman parantumisen tahtonsa. Luonto sitten itse parantaa. Tämä parantuminen voi tapahtua silmänräpäyksessä. Jos on kyllin voimakas toinen olento, joka sanoo: ole terve, – hän on siinä silmänräpäyksessä terve, niinkuin Jeesus Kristus teki jollekulle, sentähden että Jeesus Kristus antoi hänelle niin ääretöntä voimaa, joka pani hänen omat voimansa liikkeelle, ja ne paransivat hänet. Hänen oma luontonsa paransi itsensä. Apu tuli vain. Ja niin se on kaikessa. Meillä kun nyt ei vaella Jeesus Kristus maan päällä näkyväisessä muodossa ja emme voi odottaa, että semmoisia parantumisia yhtämittaa tapahtuisi – vaikka maan päällä vaeltaa Kristuksen palvelijoita ja saavat sitä aikaan paljon. Voimme ymmärtää kuitenkin sen, että kun autamme vähän toista ihmistä, että hänessä herää parantumisen halu, silloin hän parantuu. Ja mikä on tärkeämpää kaikelle hermostuneisuudelle kuin se, että sairas itse ymmärtää, että hänenhän on hyvin helppo päästä kaikesta tuosta. Hänen ei tarvitse muuta kuin ruveta noudattamaan Jeesuksen käskyjä, ensiksi vaikka käskyä: ”Älä vihastu, älä suutu“, silloin – minä voin vakuuttaa – hänen hermostuneisuutensa ja kaikki ne taudit luikkivat pakoon, ne

häpeävät. On kuin jokainen tauti olisi elävä olento, hermotauti on kuin semmoinen olento, ja kun asettaa vastapainoksi oikean myrkyä, se luikkii tiehensä. Ja siinä on mielestäni paras keino parantaa itseään, parantaa toisia hermosairauksista. Kaikessahan on tietysti jonkunlainen asteikkuus, toinen on syvemmällä taudissa kuin toinen. Joka on hyvin syvällä, tarvitsee ehkä hieman hellempää kättä, taikka suurempaa pistosta, joka saa hänet hyppäämään pystyyn ja suuttumaan kuin itseensä. — Hermodaudit eivät suorastaan ole tekemisissä mielisairauksien kanssa, niinkuin useasti luullaan, että ne ovat niin lähellä toisiaan, että kun ihminen hermostuu, tulee hän pian hulluksi-kin vaikka. Ei niin ole asianlaita, sillä todellinen mielisairaus on veressä, se on vanhaa perintöä, että se puhkeaa sitten kun se puhkeaa — jos se puhkeaa. Ja sekin on parannettavissa toisissa muodoissa, mutta toiset muodot ovat vaikeat parantaa tavallisilla keinoilla. Mestari-olento tai hyvä tietäjä voi parantaa pahatkin mielisairaudet. Mutta tavallisissa oloissa tavallisilla tiedoillamme parantaminen ei käy laatuun, vaan vaikeimmat sairaudet jäävät parantumattomiksi. Semmoiset ihmiset menevät tylsiksi. He raivostuvat ja sitten menevät tylsiksi, että he eivät parannu. He ovat enimmäkseen kuin eläimiä vaan. Mikä on sen surkeampaa, kuin kävellä jossakin mielisairaalassa ja katsella niitä erilaisia potilaita siellä. Se on todella toivotonta. On kuin ihminen saisi kylmää vettä niskaansa, kun katselee mielisairaita. Hän ymmärtää, että he saavat hyvää hoitoa, mutta kun he ovat joutuneet parantumattomien tilaan, silloin on luonnollista, että he ovat tuolla tavalla sairaalassa eristäytyneitä muusta ihmiskunnasta ja saavat kätkeä oman inhimillisyytensä puutteet. Se näky on todella niin toivoton, että minäkään en mitenkään tahdo ruveta kuvaamaan sitä. On niin, että jokainen joka tuntee siihen jotain mielenkiintoa, hänen on käytävä mielisairaalassa katsomassa onnettomia ihmisiä siellä. Mutta

sitä en tahdo esittää, sillä vaikka se on suuri surunäytelmä itse asiassa, siinä on aivan välttämättömiä mahdottoman koomillista kohtia. Siinä toteutuu tuo vanha lauseparsa, että äärimmäisyydet kohtaavat toisiaan, että siinä syvimmissä toivottomuuden helvetissä on niin ääretöntä koomillisuutta, että ihminen ei kestä. Hän jää ihmettelemään ja toiselta puolen säälimään. Useimmissa tapauksissa he eivät päivätajunnassaan tiedä mitään, eivät kärsi, mutta traagillinen kohta on siinä, että heidän sisäinen minuutensa kärsii kyllä toisissa ruumiissa – astraalis-mentaalissa ruumiissa se kärsii. Sillä mielisairaus on – niinkuin tiedätte – okkultisesti katsoen sitä, että ihminen ei ole aivoissaan sisällä sillä tavalla kuin tavallinen terve ihminen, vaan on ulkopuolella vähän. Hänen eetteriruumiinsa, eetteriaivonsa voisi sanoa, on kuin nyrjähtänyt jommallekummalle puolelle, että hän elää siinä eetteriaivoissa, ja vain osaksi näissä fyysillisissä. Ja alussa ovat hänen ponnistuksensa suuret, kun hän koettaisi tulla takaisin aivoihinsa, mutta ei pääse. Tietysti missä parantuminen tapahtuu, hän pääsee. Se on sitä, että eetteri- ja fyysillinen ruumis pääsevät yhteen. Eetteriaivot asetetaan vanhoille sijoille fyysillisten aivojen yhteyteen ja kun kulkuväylät ovat kunnossa, on ihminen järjessään. Mutta kun hän on parantumattomasti sairas, on eetteriaivot ulkopuolella, ja lopulta hänellä on tuskin mitään yhteyttä fyysillisen päänsä kanssa. Ne linjat ovat melkein vaistomaisia, mitä pitkin tajunta kulkee. Ei ole mitään päivätajuntaa. Ja sentähden mielisairaudesta parantuminen riippuu siitä ja perustuu siihen, että nämä kahdet aivot, jotka ihmisellä on tässä näkyväisessä maailmassa, asetetaan oikeaan suhteeseen toisiinsa. – Meidän aikanamme mielisairaus on koko tavallista. Rakennetaan yhä uusia mielisairaaloita semmoisia yksilöitä varten. Ja kun kysymme: mitkä syyt ovat takana kaukaisessa menneisyydessä, että ihminen jossain

ruumistumassa tulee mielisairaaksi, mikä on semmoisenkin takana? – niin en tahdo nyt syventyä sitä kysymystä mahdollisimman monelta puolelta tutkimaan – sillä meillä ei olisi siihen aikaa, – mutta tahdon kääntää huomionne yhteen semmoiseen asiaan menneisyydessämme, joka aiheuttaa myöskin mielisairautta. Se sama asia aiheuttaa erästä toistakin tautia niin sanoaksemme, joka on verrattain tavallinen meidän aikanamme, ja joka ei ole suorastaan tekemisissä mielisairauden kanssa, vaikka se voi joskus siihen viedä. Tämä on mediumismi. Se perustuu myöskin siihen, että eetteriruumiin ja fyysisen ruumiin yhteys on höllä. Mutta koska mediumissa tämä yhteys ei koske ainoastaan päätä, vaan koko ruumista, niin se ei ole samaa kuin mielisairaus. Se on omalaatuinen tauti, joka asettaa ihmisen yhteyteen näkymättömän maailman kanssa, ja hän voi palvella ihmiskuntaa. Mielisairaus taas, joka perustuu siihen, että eetteriruumiin pää on poissa sijoiltaan, se ei voi välittömästi palvella ihmiskuntaa, mutta välistä kyllä sillä tavalla, että se auttaa meitä ymmärtämään ihmisen sielua ja todistaa joskus siitä, että täytyy olla olemassa näkymätön maailma. Mediumismi ja mielisairaus kuitenkin yhtyvät eräissä tapauksissa samanlaisista syistä, nimittäin siitä, että ihminen menneisyydessään on tahtonut kehittää itsessään, saavuttaa itsessään, joitakin yliluonnollisia voimia. Hän on tahtonut tulla sano-kaamme selvänäköiseksi, tulla noidaksi, tietäjäksi, semmoiseksi, joka osaa tehdä ilmiöitä, yliluonnollisia ilmiöitä ihmisten edessä. Hän on tahtonut semmoista, mutta ei ole tahtonut oppia vain salonkimagiaa, joka muka voi tehdä ilmiöitä. Hän on tahtonut kehittää yliluonnollisia kykyjä, ja tämän pyrkimyksen motiivina on ollut semmoinen salainen ylpeys, että hän olisi etevämpi toisia. Ei hänen ole tarvinnut itsetietoisesti sitä ajatella, mutta se on ollut hänen elämänsä kiihoittajana. Hän tahtoisii olla parempi toisia. Ja hän ei ole ajatellut, että hän

tahtoisii olla parempi toisia eetillisesti, että hän olisi kiltimpi, paremmin rakastaisi kuin toiset ja olisi puhtaampi j.n.e., vaan se on tullut paremmaksi alemman älyn paremmuudeksi. Hän on tahtonut loistaa ja olla parempi toisia silminnähtävällä tavalla. Onhan ihmisellä kunnianhimoa. Voihan ihminen ajatella, että hän tahtoisii olla taitava jollakin alalla, olla taitava puuseppä, olla ensimmäinen laatuaan maalari, kirjailija, säveltäjä, mitä tahansa jossain käytännöllisessä ulkonaisessa taidossa. Semmoinen kunnianhimo on eteenpäin vievää. Se on ihmisellä luonnollinen, ennenkuin hän on henkiseen elämään tullut. Se ei vie hulluuteen, kyllä kärsimyksiin. Sitävastoin tuommoisen psyykillisen yliluonnollisen paremmuuden takana piilee tavallaan enneaikainen luonnoton kunnianhimo. Hän tahtoisii olla yliluonnollinen olento, joka tahtoo tehdä noita-temppuja. Kun ihmisessä on herännyt semmoinen halu – ja monessa ihmisessä ennen Kristusta heräsi tuommoinen halu, – silloin ihminen ei ole ymmärtänyt, että kaikki tuommoinen yliluonnollisuus, se seuraa hyvää ja viisasta ihmistä aikanaan, mutta enneaikaisesti se on kuin helveti. Ihminen ei ymmärtänyt aina sitä, vaan sanokaamme, että saatoimme satoja –, tuhansia vuosia sitten pyrkiä tuommoiseen maagilliseen kykyyn ja laskimme silloin siemenen semmoiseen vaikeaan tautiin, mielisairauteen ja myöskin mediumismisuuteen. Kun mediumismisuus kehittyy, sen takana ei ole ollut niin suuri ylpeys, vaan on ollut mielihalu näyttää tyhmille ihmisille, että on muutakin olemassa kuin tämä näkyväinen maailma. Se on ollut jalompaa, jotavastoin kun siemen on laskeutunut mielisairauteen, on siinä ollut liian suuri annos inhimillistä ylpeyttä. Kun katselemme mielisairaita, näemme että he ovat ylpeitä tai itsepäisiä. Kun he tylsistyvät, silloin heidän ylpeytensä häviää, ja voivat korkeintaan olla itsepäisiä. Mutta useinkin semmoiset ihmiset, jotka tulevat mielisairaiksi, ovat suhteessa tai toisessa

ylpeitä, ja meidän ihmisten ei myöskään tule olla ylpeitä, ei siitä mitä itse olemme saavuttaneet, sillä jos olemme saavuttaneet jotain, olemme sen saavuttaneet niin suurella tuskalla ja kärsimyksellä, että emme viitsisikään olla ylpeitä. Mistä syystä olisimme sitä. Jos taas jostain asiasta olemme ylpeitä, se osoittaa sitä, että emme itse ole saavuttaneet vielä sitä. Ja sentähden jos esitämme kysymyksen: miten ihminen voi varjella itseään, mitä keinoja voi käyttää, ettei antaisi siemenen mielisairauteen puhjeta? – siihen täytyisi löytää myöskin vastauksen. Ja silloin sanomme sillekin ihmiselle: hän oppikoon nöyryyttä, tutkikoon maailmankatsomusta – teosofista, tai ehkei välttämättä sitä, – mutta tulkoon yhteyteen semmoisen elämänymmärryksen –, uskonnon kanssa joka ottaa ylpeyden pois häneltä, että hän tulee nöyräksi. Se on ensimmäinen kaikista, että hän ei tässäkään elämässä yrittäisi saavuttaa itselleen mitään semmoisia kykyjä, ja harjoittakoon itse kaikkia Jeesuksen käskyjä.

Pikakirj. Reino Kuosma

Esitelmä on julkaistu kirjassa *Karma ja sairaudet*, 1947.